

ALATI I INFORMACIJE U BORBI PROTIV DEZINFORMACIJA

Hrvatsko knjižničarsko društvo objavilo je [izjavu solidarnosti](#) s Ukrajinom te pokrenulo [portal za objedinjeno prikupljanje informacija](#) o programima knjižnica u Hrvatskoj u cilju pružanja pomoći izbjeglicama iz Ukrajine.

U vrijeme velikih društvenih previranja poput ratova i pandemija, iznošenje namjerno pogrešnih vijesti i dezinformacija sve je učestalije, osobito u digitalnom formatu. U medijima i literaturi već je uobičajen izraz “infodemija”, a Oxfordski rječnik izraz “post-truth” proglasio je [riječju godine za 2016.](#)

Komisija za informacijske tehnologije pridružila se inicijativi HKD-a izradivši popis osnovnih alata i izvora informacija za provjeru vjerodostojnosti informacija, kako za knjižničare tako i za naše korisnike.

KNJIŽNIČARSKE ORGANIZACIJE

IFLA (THE INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS)

HKD-ov prijevod IFLA-ine infografike “[Kako prepoznati lažne vijesti](#)”. Infografika je dostupna na 44 jezika u sklopu IFLA-inog repozitorija - <https://www.ifla.org/resources/?oPubId=11174>

EBLIDA (THE EUROPEAN BUREAU OF LIBRARY, INFORMATION AND DOCUMENTATION ASSOCIATIONS)

Media Literacy Tool za europske narodne knjižnice u suradnji s NewsGuard portalom - <http://www.eblida.org/news/eblida-and-newsguard.html>

<https://www.newsguardtech.com/industries/schools-and-libraries/>

NewsGuard - Russia-Ukraine Disinformation Tracking Center -

<https://www.newsguardtech.com/special-reports/newsguard-details-the-kremlins-ukraine-disinformation-tools/>

<https://www.newsguardtech.com/special-reports/russian-disinformation-tracking-center/>

OSTALE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE:

UNESCO (THE UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION)

How to protect yourself in the infodemic?

<https://www.youtube.com/watch?v=E5Egi0nuDEs>

“Journalism, ‘Fake News’ and Disinformation: A Handbook for Journalism Education and Training” - <https://en.unesco.org/fightfakenews>

UNRIC (THE UNITED NATIONS REGIONAL INFORMATION CENTRE FOR WESTERN EUROPE)

Library Backgrounder: Ukraine - <https://unric.org/en/unric-library-backgrounder-ukraine/>

EUROPEAN DIGITAL MEDIA OBSERVATORY

[EDMO – United against disinformation](#)

[War in Ukraine: the fact-checked disinformation detected in the EU – EDMO](#)

KORISNI IZVORI INFORMACIJA NA HRVATSKOM JEZIKU:

PORTAL MEDIJSKAPISMENOST.HR (AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE I UNICEF)

Lažne snimke i dezinformacije o ratu na društvenim mrežama -

<https://www.medijskapismenost.hr/lazne-snimke-i-dezinformacije-o-ratu-na-drustvenim-mrezama/>

Šalabahter za provjeru informacija -

<https://www.medijskapismenost.hr/salabahter-za-provjeru-informacija/>

Što je infodemija i kako se u njoj snaći? - <https://www.medijskapismenost.hr/sto-je-infodemija-i-kako-se-u-njoj-snaci/>

Ključne vještine za “post-truth” eru: kako prepoznati lažne vijesti -

<https://www.medijskapismenost.hr/kljucne-vjestine-za-post-truth-eru-naucite-djecu-kako-prepoznati-lazne-vijesti/>

[LANA CIBOCI, IGOR KANIŽAJ, DANIJEL LABAŠ, KAKO PREPOZNATI DEZINFORMACIJE I LAŽNE VIJESTI – NASTAVNI MATERIJALI ZA SREDNJE ŠKOLE ZA UČENIKE OD 1. DO 4. RAZREDA](#)

[VODIČ “STRATEGIJE PROTIV MRŽNJE I DEZINFORMACIJA”](#)

“FACT-CHECKING” PORTALI:

International Fact-Checking Network - <https://www.poynter.org/ifcn/>

Live blog Dezinformacije o ratu u Ukrajini -

<https://seecheck.org/index.php/2022/02/28/live-blog-dezinformacije-o-ratu-u-ukrajini/>

TinEye - detaljne informacije o slikama: <https://tineye.com/>

[#UkraineFacts: fact-checking disinformation about Ukraine's invasion by the IFCN Signatories](#) - stranica koja daje pregled raskrinkanih dezinformacija iz cijelog svijeta, vodi ju španjolska fact-checking organizacija Maldita.es a sudjeluju i druge članove Međunarodne mreže provjeravatelja činjenica (The International Fact-Checking Network, IFCN)

Global Disinformation Index - [GDI – Global Disinformation Index](#)

[Homepage | SOMA Disinfobservatory](#) - Social Observatory for Disinformation and Social Media Analysis

Snopes - [Russia Ukraine Archives | Snopes.com](#)

AFP Fact Check - [Fact Check | \(afp.com\)](#)

Kako prepoznati lažne video zapise -

<https://edition.cnn.com/interactive/2020/10/us/manipulated-media-tech-fake-news-trnd/>

IZVORI ZNANSTVENIH I STRUČNIH INFORMACIJA:

Portal elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu - [baze.nsk.hr](#)

Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa - [Hrčak](#)
[Literatura na temu lažnih vijesti i dezinformacija](#)

Digitalni akademski arhivi i repozitoriji - [Dabar](#)

LITERATURA DOSTUPNA U KNJIŽNICAMA:

Popis literature o temi lažnih vijesti i dezinformacija dostupne u skupnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu - <https://bit.ly/3CNzKkj>

Popis literature o temi lažnih vijesti i dezinformacija dostupne u Knjižnicama grada Zagreba:

- Tiskana građa - <https://bit.ly/37e8glZ>
- Elektronički izvori: <https://bit.ly/3pUSg5c>